

Tollbamondás

Ebben az évben ünnepeljük Tömörkény István író születésének 150. évfordulóját. Az egykori író, néprajzkutató és régész 1866 decemberében született egy ausztriai származású családban. Tanulmányait Szegeden kezdte, majd Makón járt gimnáziumba. Szülei tehető szegedi polgárok voltak, amikor azonban családja anyagilag tönkrement, abbahagyta a gimnáziumot, patikusinasnak állt, és 1882 és 1886 között gyógyszerészként dolgozott. Ekkor megjelent első írásai sikerét követően újságíró lett, de be kellett vonulnia katonának. Hároméves szolgálatából két évet a bosnyák–török határon, egyet pedig Bécsben töltött. Ezalatt az idő alatt is rendszeresen írt elbeszéléseket katonaeleményeiről. Az egyik legszebb Fecskék címmel jelent meg; benne a hazavágyó katonák érzéseit örökítette meg.

Leszerelése után ismét újságíróként dolgozott a Szegedi Napló című napilapnál, de amikor nem nevezték ki főszerkesztőnek, sértettségében a Somogyi Könyvtár és Városi Múzeum intézményében lett tisztviselő. 1904-től a könyvtár és a múzeum igazgatója volt egészen az 1917-ben bekövetkezett haláláig. Igazgatósága idején másodmagával, Móra Ferencsel együtt katalogizálta a könyvtár állományát, és elkezdte a tárgyszókatalógus kidolgozását is. A múzeum néprajzi gyűjteménye az ő jóvoltából az eltűnő paraszti világ számos tárgyával gazdagodott. Készségesen megmutogatott mindent úrnak, parasztnak, tudósnak és kisdíáknak egyaránt, és így akiállításoknak nagyobb sikere volt, mint a könyvtárnak.

Első kötete 1893-ban jelent meg Szegedi parasztlak és egyéb urak címmel. Hősei a szegedi és Szeged környéki egyszerű emberek. A legmindennapibb foglalkozásokkal találkozhatunk novelláiban: az alföldi szegénység, tiszai hajósok és halászok életéről rajzolt együttérzésről tanúskodó képet. Műveiben a néprajzkutató alaposágával nyújt realista képet a tanyavilág szegényparasztjairól.

Ma Szegeden két szobor is őrzi emlékét, az egyik a Móra Ferenc Múzeum előtti parkban, a másik pedig a Tömörkény István Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola előtt.

(60 pont)

Javítókulcs

A Felolvasó(k)nak:

Kérem, ügyeljenek az értelemszerű tagolásra, hogy ezzel is segítsék a helyes leírást.

A Javítóknak:

Ha felolvasták, érdemes meghallgatni a felvételét az egységes javítás érdekében.

Néhány megjegyzés:

a bosnyák–török határon: a nagyköötjel használata indokolt, a szabályzat 264. a) pontja ezzel kezdődik;

„*Fecskék címmel jelent meg; benne*” – a pontosvessző helyett a vessző elfogadható, ha a felolvasáskor nem kellően hangsúlyos a szünet;

a címeket lehet idézőjelek közé is tenni: „*Fecskék*” címenés, „*Szegedi parasztok és egyéb urak*” címmel;

„*Ma Szegeden két szobor is őrzi emlékét,*” – a tagmondat után kettőspont is elfogadható.

Szeged, 2016. január 7.

Prof. dr. Nagy János s. k.
egyetemi tanár